

Datum 23 november 2014
Kenmerk WMOR14016 /AvO/DvL/BN/JG
Aan het college van B en W van de Gemeente Oss
Betreft advies WWB maatregelen

Geacht college van B en W, geachte gemeenteraad,

Inhoudelijk realiseren we ons dat de beleidsvrijheid voor de gemeente beperkt is. Dat maakt de keuzes die de gemeente wel kan maken des te belangrijker. Na het lezen en voorbereiden op het advies over de WWB maatregelen die per 1 januari 2015 onder de Participatiewet vallen zijn er wat vragen die onbeantwoord blijven. Omdat eerder gestelde vragen niet volledig zijn beantwoord, zijn we ook niet in staat om op alle punten een volledig advies te geven. We gaan in deze brief op de achtereenvolgende zaken in.

I Kostendelersnorm

Een aantal jaren geleden is door de overheid gepromoot ouderen bij hun kinderen te laten wonen zodat ze langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Door de invoering van de kostendelersnorm wordt dit ontmoedigd omdat ouderen en ook de kinderen gekort worden op hun uitkering.

Het advies van de Wmo-raad is om de kostendelersnorm niet van toepassing te laten zijn bij mensen die mantelzorg verlenen aan inwonende ouder(s)(en).

Daarnaast hebben we de volgende vragen:

- Hoe wordt de kostendelersnorm in het schuldhulpverleningstraject toegepast?
- Is er bij de kostendelersnorm ook rekening gehouden met de huurtoeslag? De korting moet in redelijke relatie staan tot de mogelijke korting op de huurtoeslag. Om dit goed te kunnen beoordelen horen we graag welke definitie van 'woonkosten' de gemeente gebruikt.

Met de regionale voorstellen voor verlaging voor schoolverlaters en voor een lagere uitkeringsnorm voor personen onder 21 jaar kan de Wmo-raad instemmen.

II Een lagere uitkering voor alleenstaande ouders

Vanaf 1 januari is de uitkering voor een alleenstaande ouder gelijk aan die van een alleenstaande (70% van de bijstandsuitkering voor gehuwden en samenwonenden). Tot 1 januari werd de uitkering van een alleenstaande ouder verhoogd met een gemeentelijke toeslag. Deze toeslag vervalt. In plaats daarvan ontvangt een alleenstaande ouder, zonder toeslagpartner, een aangepast kind gebonden budget van de Belastingdienst. Dit noemen ze een 'alleenstaande ouderkop'. Dit

hogere kind gebonden budget compenseert het verlies aan inkomen niet helemaal. Alleenstaande ouders in de bijstand hebben vanaf 1 januari een lager inkomen dan in 2014. Deze achteruitgang op hun uitkering-waarvan de hoogte nog niet bekend is, vindt de Wmo-raad niet aanvaardbaar. Deze toch al kwetsbare groep kan deze inkomensachteruitgang op geen enkele wijze opvangen en zal hierdoor ernstig in de financiële problemen komen. Ook komt de participatie van deze groep (met name de kinderen) die op dit moment al moeizaam is nog verder onder druk.

Het advies van de Wmo-raad is daarom de inkomensachteruitgang op de uitkering van de alleenstaande ouders volledig te compenseren via de bijzondere bijstand.

Voor de doelgroep alleenstaande ouder met een toeslagpartner die duurzaam gescheiden leeft in individuele gevallen bijzondere bijstand verstrekken. De bijzondere bijstand maximaal gelijkstellen aan het kind gebonden budget dat men zou ontvangen als er geen sprake van een toeslagpartner zou zijn. De Belastingdienst gebruikt de definitie toeslagpartner. Een **toeslagpartner** is degene met wie een toeslag of meerdere toeslagen aangevraagd wordt. In de Participatiewet geldt een andere definitie van partner dan die de Belastingdienst gebruikt. Het is daarom mogelijk dat iemand voor de gemeente alleenstaande ouder is, maar voor de Belastingdienst niet. Dat kan het geval zijn als de partner in een verpleeginrichting woont of in detentie is.

Voor deze alleenstaande ouders in de bijstand geldt een overgangsregeling. Zij krijgen tot 1 januari 2016 een aanvulling van 20% op de bijstandsuitkering. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten zoeken nog naar een oplossing voor de periode na 31 december 2015.

Deze overgangsregeling geldt alleen voor de alleenstaande ouders die op 31 december 2014 in deze situatie in de WWB zitten. Het geldt niet voor alleenstaande ouders in andere minimumregelingen zoals IOAW en IOAZ of voor nieuwe instromers in de Participatiewet na 1 januari. Alleenstaande ouders worden vanaf 1 januari 2015 28,5% gekort, de compensatie zou 20% zijn.

De Wmo-raad vraagt zich af of het resterende percentage wordt vergoed door de gemeente.

III Individuele inkomenstoelage

De LDT (langdurigheidstoelage) werd getoetst, vanaf 1 januari 2015 moet men aantonen waarom ze recht hebben op de individuele inkomenstoelage.

Het is de Wmo-raad niet duidelijk hoe wordt beoordeeld of getoetst of iemand hiervoor in aanmerking komt en of hiervoor objectieve en meetbare criteria worden gehanteerd.

Wat is het verschil tussen de individuele inkomenstoelage en de langdurigheidstoelage?

Er is een klein verschil. De langdurigheidstoelage is een algemene regeling. Dat betekent dat als er aan alle voorwaarden voldaan wordt er recht is op de langdurigheidstoelage.

Bij de individuele inkomenstoelage beoordeelt de gemeente of belanghebbende echt niet in staat is om de inkomenssituatie te verbeteren. Belanghebbende moet aantonen dat hij/zij de afgelopen

periode geprobeerd heeft om het inkomen te verbeteren. Voorbeelden hiervan zijn sollicitaties, vakkennis bijhouden, het volgen van een re-integratietraject, vrijwilligerswerk doen.

Het is de Wmo-raad niet duidelijk wat er in deze context wordt verstaan onder 'vrijwilligerswerk'. Dit mag in elk geval niet leiden tot verdringing van reguliere arbeid.

In het regionaal voorstel individuele inkomenstoelage kan de Wmo-raad zich vinden.

IV Individuele bijzondere bijstand

De uitbreiding van de collectieve zorgverzekering bij het CZ en VGZ wordt door de gemeente mede ingezet om de regelingen Compensatie Eigen Risico (CER) en de Wet tegemoetkoming Gehandicapten en Chronisch zieken (WtCG), welke in 2015 vervallen, te compenseren.

De voorlichting die de Wmo-raad hierover heeft gekregen is onvoldoende om op dit punt advies uit te kunnen brengen. We volstaan met twee signalen:

- De indruk is dat ook de voorlichting naar de bekende en potentiële doelgroep niet adequaat is geweest.
- Er is onduidelijkheid over de consequenties voor een cliënt die bij een andere verzekeraar is verzekerd. Kan men dan toch aanspraak maken op bijzondere bijstand?

Studietoelage

Wat betreft de studietoelage heeft de Wmo-raad een aantal vragen:

- Hoe bepaalt de gemeente de arbeidscapaciteit?
- Waarom moet men na een jaar opnieuw getoetst worden wanneer een studie 3 jaar duurt?

Wat betreft het regionale voorstel over studietoelage zou meer concreet uitgewerkt mogen worden. Verder adviseren we om de mogelijkheid tot het indienen van bezwaar op te nemen.

V Arbeidsverplichtingen en strengere maatregelen

Wat betreft de arbeidsverplichtingen heeft de Wmo-raad de volgende vragen:

- Heeft de gemeente voldoende expertise in huis om duurzame arbeidsongeschiktheid te bepalen?
- Wie gaat deze duurzame arbeidsongeschiktheid bepalen?
- Wat wordt er verstaan onder medische redenen en zorgtaken en wat valt er onder zorgtaken?
- Geen maatwerk zonder meetlat. Zijn er referentiepunten voor maatwerk? De Wmo-raad wil graag geïnformeerd worden over de referentiepunten.

- Zijn mantelzorgers in de bijstand verplicht om te solliciteren? Geldt dit ook voor mensen die zich aanmelden voor een bijstandsuitkering of pas in een later stadium? Is er minimum aan uren voor vrijstelling van sollicitatieplicht?

We adviseren ook hier een mogelijkheid tot het indienen van bezwaar tegen een beschikking op te nemen.

Met het regionaal voorstel arbeidsverplichting en strengere maatregelen kan de Wmo-raad instemmen. Het advies is wel rekening te houden wanneer er kinderen in het gezin zijn. Kinderen mogen niet de dupe worden van de maatregelen.

De arbeidsverplichting tot het reizen van 3 uur per dag vindt de Wmo-raad veel te lang. *Ons advies is deze uren als werkuren te zien.*

Mensen met psychische klachten zijn over het algemeen slecht verzorgd. Uiterlijk is een subjectief gegeven. *Ons advies is deze mensen niet te straffen met maatregelen.*

De tegenprestatie is gedefinieerd als een 'kan' bepaling. In de brochure die cliënten in de gemeente Oss hebben ontvangen staat dat de tegenprestatie verplicht is. *De Wmo-raad ziet graag dat deze cliënten op de hoogte worden gesteld van de 'kan' bepaling.*

VII Overige wijzigingen / besispunten

De zoektermijn van 4 weken ook opleggen aan personen van 27+ die bijstand aanvragen. Dit in overleg met belanghebbende. *Hoe kan men een zoektermijn opleggen terwijl dit in overleg is? De Wmo-raad ontvangt hierop graag nadere toelichting.*

Het advies is om de zoektermijn voor 27+ niet uit te voeren. *Het advies is de wet te laten uitvoeren en het dus te laten houden zoals het nu is.*

Broodnood is in het voorstel alleen bestemd voor mensen van 27+. *Ons advies is om broodnood ook op te nemen voor mensen onder de 27 jaar.*

In de verordeningen is niet terug te vinden of de gemeente Oss een cliëntondersteuning heeft voor minima. Kunnen mensen met oriënterende vragen ook bij het WIZ-plein terecht of krijgen mensen alleen informatie als ze recht hebben op een uitkering? *Het advies is een informatie of cliëntondersteuningspunt in te richten.*

Met het regionaal voorstel IOAW en IOAZ kan de Wmo-raad instemmen.

De gemeente Oss heeft altijd een goed minimabeleid gevoerd en dat moet ook zo blijven. De maatregelen zijn per 1 januari veel strenger. Dit heeft consequenties voor de afdeling sociale dienst van de gemeente maar nog meer voor de cliënten. Er moet vertrouwen zijn tussen de cliënt en de consulent. Cliënten moeten positief en met respect benaderd en behandeld worden en niet alleen gewezen worden op de regels waar ze aan moeten voldoen.

Mochten de gemeenteraad en het college over deze inhoud nog nader met de Wmo-raad van gedachten willen wisselen zijn wij hiertoe uiteraard bereid.

Met vriendelijke groet,

J.C. Raadgever, voorzitter

J. Smits, secretaris